

Leylâ Gürsel (1926-1993)

Leylâ Gürsel, eşi Orhan Gürsel'in izinden gidip çevirmenliğe başlamadan önce Galatasaray Lisesi'nde matematik öğretmenliği yaptı, oğulları Seyfettin Gürsel ve Nedim Gürsel'i yetiştirdi. Modern matematik üzerine kitaplar yazdı, burslu olarak Paris'te bulundu. Asturias'ın kitaplarını Guatemalalı yazar, Nobel Ödülü almadan önce Fransızcalarından çevirmeye başladı. Ardından André Gide, Marguerite Duras, Henri Troyat ve Victor Hugo gibi Fransız yazarlarının birçok yapıtını Türkçeye kazandırdı.

Leylâ Gürsel'in Fransızcadan yaptığı *Guatemala'da Hafta Tatili* çevirisi ilk olarak 1967 yılında (Cem Yayınları) yayınlanmıştır.

Yordam Edebiyat'ta
Miguel Angel Asturias Eserleri

Guatemala Efsaneleri

Türkçesi: Tahir Alangu

Sayın Başkan

Türkçesi: Zeyyat Selimoğlu

Kasırğa

Türkçesi: Leylâ Gürsel

Yeşil Papa

Türkçesi: Cemal Süreya

Gözleri Açık Gidenler

Türkçesi: Erdoğan Tokatlı

Guatemala'da Hafta Tatili

Türkçesi: Leylâ Gürsel

MIGUEL ANGEL ASTURIAS

GUATEMALA'DA
HAFTA TATİLİ

ÖYKÜLER

TÜRKÇESİ
LEYLÂ GÜRSEL

*yordam
edebiyat*

Yordam Edebiyat: 11 • Guatemala'da Hafta Tatili • Miguel Angel Asturias

ISBN 978-605-172-155-2 • *Türkçesi:* Leylâ Gürsel

Kapak ve İç Tasarım: Savaş Çekiç • *Sayfa Düzeni:* Gönül Göner

Birinci Basım: Ekim 2016

© Miguel Angel Asturias, 1956 - Miguel Angel Asturias mirasçıları; © Yordam Kitap, 2016
(Bu kitabın telif hakları Agencia Literaria Carmen Balcells, S.A. aracılığıyla alınmıştır)

Yordam Kitap Basın ve Yayın Tic. Ltd. Şti. (Sertifika No: 10829)

Çatalçeşme Sokağı Gendaş Han No: 19 Kat:3 34110 Cağaloğlu - İstanbul

Tel: 0212 528 19 10 • Faks: 0212 528 19 09

W: www.yordamkitap.com • E: info@yordamkitap.com

www.facebook.com/YordamEdebiyat • www.twitter.com/YordamEdebiyat

Baskı: Yazın Basın Yayın Matbaacılık Turizm Tic.Ltd.Şti. (Sertifika No: 12028)

İ.O.S.B. Çevre Sanayi Sitesi 8. Blok No:38-40-42-44

Başakşehir - İstanbul

Tel: 0212 5650122

GUATEMALA'DA
HAFTA TATİLİ

ÖYKÜLER

İÇİNDEKİLER

Miguel Angel Asturias / <i>Tahir Alangu</i>	9
Guatemala'da Hafta Tatili	19
Hepsi Amerikalı!	66
Ocelotle 33	98
La Galla	121
Le Bueyon	138
Reklam İçin Ölümler	146
Rençperler	172
Torotumbo	231

MIGUEL ANGEL ASTURIAS

Tahir Alangu

Dünyanın İspanyolca konuşan bölümünün en büyük roman-cısı, yazar olarak da en büyük savaşı Miguel Angel Asturias, ilk olarak iki eseri ile geçen yıl karşımıza çıkmıştı, yakında da üç romanı ve bir hikâye kitabı yayımlanacak.

M. A. Asturias, Guatemala'nın Ciudad kasabasında 9 Ekim 1899 tarihinde dünyaya geliyor. Bu hesaba göre, bu yıl 68 yaşına ulaşmış bulunuyor.* Guatemala'nın San Carlos Üniversitesi'nde hukuk okuyor. "Yerlilerin Sosyal Problemleri" adındaki tezi ile devlet hukuk sınavını veriyor (1923).

Bundan sonra da öğretimini tamamlamak için Avrupa'ya geliyor. Londra ve Paris'te uzun süre kalıyor. Sorbon'da okuyor. Geliş o geliş. Ara sıra, bir iki yıllığına yurduna dönüyor, bazı yüksek mevkilere getiriliyorsa da, ömrünün çoğunluğunu Paris'te ve sürgünde geçiriyor. Yeni düşünceli ve yurtsever öncüler işbaşına gelince, Asturias, Paris büyükelçisidir. Faşist cuntacıların bir askerî darbesinden sonra da sürgündedir. M. A. Asturias halen Guatemala'nın Paris büyükelçisidir. Kendi ifadesine göre, İspanyolca konuşulan bölgelerde ne zaman kendi kitapları toplanır ve yasaklanırsa, bu hareket bir faşist idarenin öncüsü ve habercisi sayılmış. Yazar, denemeleriyle bu gerçeğe ulaşmış. Reynaud yönetiminde Orta Amerika din ve kültürünü araştıran

* Bu önsözün yazıldığı 1967 yılı için geçerli bilgi. Asturias, 9 Haziran 1974'te ölmüştür. -Yordam Edebiyat

Asturias, ilk eserini *Religiones y mitos de la America indigena* (Amerika Yerlilerinin Dinleri ve Mitolojileri, 1923-1926) adıyla verdi. Bilimsel değeri bir yana, Asturias'ın bundan sonraki eserlerinin ve anlatım tekniğinin temelini bu eserinde bulmaktayız. Bu büyük folklor araştırması, onun eserlerindeki dil ve hayati belirlemede kullandığı malzemeyi ortaya koyuyordu.

M. A. Asturias'ın hayati ve yazarlığının bir yanı, kendi halkının iki büyük kaynağa dayanan kültürü "İspanyol-Maya" ise, ötekisi de yurdunun dış sömürücülerine, dünyaca ün kazanmış Kuzey Amerikalı kumpanyalara, yabancılara satılmış yerli politikacılara açtığı savaştır. Büyük bir yazar ve sanatçı, ama örneklerine ancak İspanyol soylularında rasladığımız çetin bir milli kurtuluş savaşçısı. Günümüzde "anti-Amerikan" direnmenin en önemli öncülerinden sayılıyor Asturias. Bir gerilla değil, bir politikacı da değil ama yurtsever ve namuslu bir yazar var karşımızda. Daha doğrusu onun hayatının bu iki yanı birbiri içinde erimiştir. Zaman zaman memleketini yabancı ülkelerde iki anlamda temsil etmek fırsatını buldu: Bunlardan ilki Juan Jose Arevalo'nun cumhurbaşkanlığı sırasında, yurdunu, Meksika, Arjantin, Fransa ve El-Salvador'da diplomat olarak temsil etmesidir. Castillo Armas ihtilalinin başarısından sonra da bu görevinden ayrılıyor (1955). Sonra tekrar arkadaşları iktidara geliyor. Ve Latin Amerika dünyasından yabancı pençesi çekilene kadar, M. A. Asturias'ın yazar olarak savaşı böylece sürüp gideceği benzer.

Onun kendi ülkesini dünyada temsil etmesinin ikinci yolu da, ta başından beri aralıksız sürüp gidiyor. Kendi yurdunun sorunlarını, özgürlük yolunda direnmelerini, bir türlü sona erdirilemeyen milli kurtuluş çabalarını, kültürünün derinliğini bütün dünyaya yayan, birçok dillere çevrilen romanları ile bugün dünyanın önde gelen birkaç romancısı arasında yer alıyor. Nobel Armağanı günümüz dünyasının en başarılı öncü romancısına verilmiş oluyor. Sanatını kendi yurtsever düşünce ve ülkelerine, kendi halkının savunmasına yönelten bir yazar kadar

şerefli bir insan düşünülebilir mi? Bunu başkalarından çok önce bizler anlar ve beğeniriz.

Bir başka deyimle M. A. Asturias'ın eserlerinde birbirine bağlı iki yön açıkça görülmektedir: kendi yurdunun sosyal-politik sorunlarına bağlı oluşu, kökünü halk sanat ve kültürünün gür kaynaklarından alan güçlü bir sanat çabası.

Onun ilk edebiyat eseri, *Guatemala Efsaneleri (Leyendas de Guatemala, 1930)*, 1923-1926 arasında hazırladığı doktora tezine dayanıyor. Bilimsel malzemeyi sanat yoluna başarı ile aktarıyor. Onun, bundan sonraki bütün eserlerinde hep bu bilim derlemelerine, halk kültürünü, memleketinin insanlarını derinden tanımaya dayanan bir temel bulunacaktır. Bu eserinde kaybolmuş büyük Maya kültürünün hayata yansıyan, sözlü gelenekte sürüp gelen yüksek anlatım gücünü keşfediyor. Asturias, ilk adımlarını bilim yolunda atmakla birlikte, bu kaybolmuş eski yerli kültürünü titiz bir bilimsel davranışla değil, kendi soyunun büyük bir hayranlıkla bağlandığı dünyasına yaklaşma aracı olarak ele alıyor. Guatemala halkının bugünkü hayatında eski büyük kültürü; mitolojinin kalıntılarıyla, gündelik yaşantılarla karışıyor. Guatemala insanını anlamak için bu köklere inmek, dışarıdan bakanlarca anlaşılmaz sanılan davranışlarını ve zihniyetlerini kavramak için, o büyük kültürünün etkilerini araştırmak ve anlamak gerekliydi. Asturias'ın eserlerinde iç içe geçen bu iki dünya, yani bugünün emperyalist-sömürgeci şartlarının getirdiği çatışmalarla, eski kültürün ruhların derinliklerine çökmüş kalıntıları, onun yurdunun gerçek yüzü olarak belirleniyor.

Fransa'da ilk sürgünlüğü sırasında, M. A. Asturias, şiirleri ve hikâyeleri yanında, ülkesindeki diktatör Estrada Cabrera'yı taşıyan ünlü bir roman yazdı: *Sayın Başkan (El Senore Presidente, 1946)*. Gerçi ilk eseri olan *Guatemala Efsaneleri* ile daha önce dikkati çekmişti, ama romancı olarak geniş çevrelere ününü yayan ilk eseri *Sayın Başkan* oldu.

Bu romanın peşinden *Mısır Adamları (Hombres de maiz, 1949)* geldi. Burada eski Maya dünyası kalıntılarının bugünün

Guatemala halkının dünyası ile nasıl kaynaştığı gösteriliyor. Eski mitolojinin, Hristiyanlığın ve Anglosakson materyalizminin baskıları altında, *indios*'ların içlerinde nasıl yaşayıp bir direnme aracı olarak sürüp gittiği tasvir ediliyor. Orta Amerika'nın insanları yalnız yabancılar tarafından sömürülüyor, azgın tabiat güçleri ve tropikal sıcak ve hastalıklar da onların karşısındadır. Yalnız hastalıklar, açlık, ezici hayat şartları altında değil, metafizik şüpheler altında da kıvrınmaktadırlar. Seksüel hayat bile onlar için bir korku, dehşet ve ıstırap konusudur. Çünkü büyücüler *maiceros*'ları (mısır ekip biçen adamları) zürriyetsizliğe uğrattıyorlar. İnsanoğlu bu bölgede o kadar uzun süredir eksiklidir ki, ne tabiatla ne de kadın ve hayatla dengeli bir anlaşma kurabilmektedir. Büyülü güçlere bağlı görüntüler o kadar sık kendini gösteriyor ki, bunları birer gerçek olarak kabul etmek ve yaşama düzenlerine bağlamak zorundadırlar. Bu ülke insanları, *indios*'ların mitolojilerine göre, mısır tanelerinden yaratılmışlardır. Bundan dolayıdır ki, onlara *maiceros* diyorlar. Bunlar kolaylıkla büyülenerek taşa ya da hayvanlara dönüşüyorlar. Orta Amerika Kızılderililerinin çok garip eski şeytan inançları düzenine bağlı büyücülük dünyaları ile yarı putperest bir hayat süren Maya Yerlilerinin ezilmiş hayatlarıdır bu...

Büyük kazike (kabile şefi) Gaspar İlom, kabilesini *maiceros*'larla mücadeleye çağırır. Çünkü hükümet tarafından toplanıp getirilen *maiceros*'lar, ormanları yakmakta, toprakları büyük mısır tarlaları hâline getirmektedirler. Burada yetiştirilecek mısırla büyük ölçüde ticaret yapılacaktır. Hâlbuki *indios*'ların inançlarına göre mısır ancak kutsal bir yiyecek olarak öpülüp başa konulur ve gıda olarak kullanılabilir. Kim bu mısırları başka amaçlara göre kullanırsa (ispirto çıkarmak gibi) kutsal bitkinin şerefini lekelemiş olur, gizli büyülerin cezasına çarptırılacaktır. Hükümetin *indios*'ların ayaklanmasına karşı yolladığı kuvvetlerin komutanı Albay Godoy, onları bir türlü yenemez. Direnme gitgide yayılıp genişlemektedir. Ama onların şefi Gaspar İlom'u, gizlice, bir yolunu bularak zehirler. Hâlbuki kazike

İlom, yüce tabiat güçlerinin himayesindedir, yenilmez bir gücü vardır. İlom bu zehri tanır, ama kendi adamlarının yakalandıkları yerde barbarca öldürdüklerini görünce, bilerek zehri içer. Albay Godoy da günün birinde esrarlı bir şekilde ölür.

Bundan sonra da savaş sonunun kargaşalıkları anlatılmaktadır. Savaşa karışan kadın ve erkeklerin ölümleri başlar. Kiminin karısı uçurum kenarında taş kesilir, kiminin karısı ise kocasından kaçır, derin kuyulara düşer. Kocalar karılarını bulmak için uzun yolculuklara çıkarlar. Burada *indios*'larda kadının ezilişi kadar törelere göre yargılanışı ve cezalandırılışı, bir yandan da kadın denilen yaratığın demonlara karışmış bir varlık olarak hayatta aldığı karışık yer anlatılmaktadır.

Asturias'ın daha sonraki eserleri, bir başka, bilinçli, daha vurucu ve savaşçı bir yön alıyor. Orta Amerika ülkelerini sıkıvrak bağlayan emperyalist sorunlar ve güçler (ABD sömürçülüğü, United Fruit gibi büyük tröstler) üzerinde ısrarla duran büyük bir roman trilojisi yazıyor: *Kasırğa* (*Vientofuerte*, 1950), *Yeşil Papa* (*Papa Verde*, 1954), *Gözleri Açık Gidenler* (*Los Ojos de los Enterrados*, 1960).

Bu trilojinin ilk romanı *Kasırğa*'da, büyük bir Amerikan tröstünün bakir ormanları sökerek açtığı büyük muz tarlalarında çalışan işçilerin, sıcak, hastalık, kötü yaşama şartları altında ezilişleri, küçük toprak sahiplerinin kumpanya karşısındaki direnmeleri, yönetici beyazların kadınlara saldırıları, başkentteki asker ve sivil idarecilerin satılmışlıkları, halkın içten içe homurdanışı anlatılmaktadır. Küçük toprak sahiplerini örgütleyen bir Amerikalı karı koca, büyük patronlara karşı kavga ve direnme hareketlerinde öncülük eder. "Yeşil Papa", ta uzaklardan, Şikago'dan binlerce insanın hayatına hükmetmektedir. Tropikal hastalıklar, çürütücü hava, ağır çalışmalar, yoksullukla ezilen yerli halkla onları sömüren yabancılar, çatışmalarının en kızgın yerinde amansız bir kasırganın kurbanı olurlar. Kasırğa, burada toplum çatışmalarının, halktan yana olan o esrarlı tabiat güçleri karşısındaki aczini ve küçüklüğü-

nü anlatırken, bir yandan da yabancıya karşı çıkacak büyük bir yerli direnişin sembolü olarak kullanılıyor. Asturias'ın diğer kitaplarında görüldüğü gibi, bu kitabında da, yalın ve vurucu gerçekler, batıl yerli inançlar, hayal ve mizah garip bir düzenle iç içe girmiştir. Hayatın ezici sahneleri, tabiatın insafsız sertliğini anlatan tasvirler, insanoğlunu bu şartlar altında belirlemeler, eserin en güçlü yanlarıdır.

Trilojinin ikinci romanı *Yeşil Papa*'da, Geo Maker Thompson adında, Şikago'daki büyük tröst başkanı anlatılıyor. Bu adam, kendini birinci romanın sonlarında belli etmekteydi. Bu romanda ise soylu ve gururlu İspanyol ve *indios*'ların, ülkenin eski sahiplerinin çocukları karşısında, Anglosakson sömürücü emperyalist tipinin barbar ve insafsızca sertliğini temsil etmektedir. Vicdan ve beşeri ahlaktan yoksun oluşu, güçsüz, örgütsüz, saf insanları sömürmekteki dehası sayesinde büyük bir servet toplamıştır. Toprakları çaresizliklerinden ya da zorla ellerinden alınmış köylüler, birleştirilerek büyük muz tarlaları hâline getirilen kendi eski arazileri üzerinde çalıştırılır. *Kasırğa*'da, "Yeşil Papa"ya karşı direnmeye yeltenen kimselerdir bunlar. Muz hevenklerini tarlalardan vagonlara, vagonlardan gemilere, yük hayvanları gibi sırtlarında taşırlar. Burada "Yeşil Papa"nın zalimliği, hükümetteki adamların alçaklığı, köylülerin çetin hayatı anlatılıyor.

Trilojinin üçüncü ve son kitabı *Gözleri Açık Gidenler*, dayanaktan yoksun, başvuracak yerleri olmayan, umutlarını yitirmiş bahtsız insanlar, "Hayatta haksızlığa uğramış ölülerin gözlerinin açık gideceğine, böyle gömülenlerin gözlerinin ancak büyük ceza günü mahkemesinde kapanacağına" inanmaktadırlar. Tıpkı bizim halkımızın inancına benzer bir inanış, "Yeşil Papa" Maker Thompson'un ekonomik diktatörlüğü, yabancılar satılmış bir zorbanın politik diktatörlüğü ile birleşerek halkı ezen iki katlı bir baskı düzeni kuruluyor. Bütün ülke merhametsiz bir idare altında boğulmaktadır. Başkaldırma düşüncesi, devrimci Juan Pablo Mandragon aracılığıyla kafalara yerleşmeye baş-

lıyor. Anadan doğma bir örgütçü olan Mandragon, suikastlar, silahlı ayaklanmalar düzenler, ama bir türlü başarıya ulaşamaz. Sonunda, çaresizliğinden, daha barışçı bir eylemde karar kılar: grev. Düşünceleri kabul ettirmek, taraftar kazanmak için önce en çok ezilmiş, en düşkün işçilerin alın yazılarını paylaşır, sonra yavaş yavaş üniversite öğrencilerini, öğretim kadrosunu, memurları, askerleri, din adamlarını, demiryolu işçilerini, zanaat sahiplerini, zafere ulaşacak davasına inandırır.

Renkler, düşler, gerçekler ve güzellikler, dehşet ve korkularla dolup taşan bu kitapta, yazar, hayatın en çirkef yanlarından en şiirlisine kadar bütün görünüşlerini, insancıl duyguların en iğrencinden en coşkunununa kadar bütün çeşitlerini bir araya getirir.

Bu triloji dışında kalmakla birlikte, Asturias'ın öteki eserleri de Guatemala halkının toplumsal sorunlarını anlatmayı sürdürmektedir. Daha savaşçı eslere yöneldiği görülmektedir. Hikâyelerini derleyen *Guatemala'da Hafta Tatili* (1958) bunlardan biridir. Yazarın "anti-Amerikan" saldırıları öteki eserlerinden çok bu kitabında kendini gösterir. M. A. Asturias, bu eserini, başka hiçbir eserinde görülmeyen acılı bir içtenlikle memleketine şöyle sunuyor:

Kahraman öğrencilerinin,
Ezilen köylülerinin,
Harcanan işçilerinin,
Savaşan halkının kanında yaşayan
Yurdum,
Guatemala'ya.

Bu çok sert saldırı hikâyeleri, Guatemala darbeleri ve ihtilallerinden derleme unsurlarla işlenmiş dokümanlar karakteri taşıyor. Komünizmle Mücadele Dernekleri, mezarları kendilerine kazdırılarak öldürülen sendikalı işçiler, halkı kırıp geçiren paralı satılmış askerler, silahsız insanların inatçı direnişleri, iftira kampanyaları, kitle hâlinde tevkifler, sorgusuz sualsiz gruplar

hâlinde kurşuna dizmeler, M. A. Asturias'ın bu en dramatik eserinin acıklı muhtevasını veriyor. Denilebilir ki, bu eserinde Asturias, diğer eserlerindeki kılı kırk yaran sanatçı yanını bırakmış, artık çıplak, en tesirli bir röportaj gerçekçiliğine yönelmiş durumda. M. A. Asturias'ın, üzerinde en çok söz edilen bu eseri bütün kitapları içinde en vurucusu, en etkileyicisidir.

Bütün bu anlatılandan çıkan sonuç şu: M. A. Asturias'ın eserlerinin kaynağı kendi milletinin halk kültürü ve milli kurtuluş sorunlarıdır. Bu kültür ve bu çatışmalı hayatın tasvirini iç içe yürütürken, sömürücülere ve onların zalim ortaklarına karşı açtığı savaşı da aynı yörüngede ısrarla yürütüyor. Ona Nobel Armağanı'nı verenler yalnız eserlerini değil, bu namuslu davranışını da mükâfatlandırdılar. Büyük yazar eserlerini birbiri peşine vermekte devam ediyor. *Mulata de Tal* (Halis Bir Melez, 1963) ve *Alhajadito* (Dilencinin Bataklığı, 1966) adlı iki romanından sonra yeni bir efsaneler kitabı ile şiir kitaplarını da geçen yıl içinde verdi.

M. A. Asturias, ele aldığı temalara ve yurdunun gerçeklerine uygun düşen canlı, Avrupa roman geleneğini aşan bir anlatım tekniğine de ulaşmıştır. Dünya romanında başka öncüleri de olan bu yeni ve güçlü roman anlayışında, gündelik gerçekleri olağanüstü bir söz gücü ve canlı bir lirizmle, iklimin, tropikal bitkilerin, eski inançların, büyücülüğün, geleneklerin, kültür çatışmalarının, iktisadi savaşların birleşerek ortaya koyduğu, okuyanları sarsan bir etkileme gücü var.

Samatya, 26 Ekim 1967

*Kahraman öğrencilerinin,
Ezilen köylülerinin,
Sömürülen işçilerinin,
Savaşan halkının kanında yaşayan
Yurduma,
GUATEMALA'ya.*

GUATEMALA'DA HAFTA TATİLİ

1

Her vakit unuttuğu, adına ayak dedikleri organı dõşemeden kaldırdı, bedeniyle birlikte bir uydu gibi üç yüz altmış derece dönen taburenin yatay çubuklarından birine topuğundan astı. Barın önünde, kendini arkaya doğru atarak tezgâh üzerine, sayısız sarhoş elleriyle aşınmış ve tekrar tekrar aşınmış bu uçsuz bucaksız ufuk üzerine yaslandı. Barmenin viski dozunu geometrik, biranınkini aritmetik bir oranla arttırdığı sırada, sararmış eğri büğrü dişleri ve dudaklarıyla buruşuk bir gülüşün ilk taslaklarını hazırlarken, bir yandan da öteki içenlerin –onları asmak isteğini duyarak– gırtlakları üzerinde gezdiriyordu bakışlarını. Sonra, parlak bir kafatasına benzeyen dizine bir şaplak indirdi.

“Ben çavuş Peter Harkins... Hiçbir vakit *blitz*'de* olmadığımından, hafta tatilindeydim... Her zaman sarhoş olurum, anlıyor musunuz? Her zaman sarhoş olurum! Ama o gün sarhoş değildim! İçmiştim ama sarhoş değildim! Tersini söyleyenler, düşmekle sendelemeyi aptalca birbirine karıştırıyorlar... Sarhoş düşer, içen sendeler... İşte o gün kamyonu almaya çıktığım vakit sendeliyordum, içmiştim ama sarhoş değildim... Ne zamandan beri kamyonunuzu askerce selamlıyorsunuz çavuş Harkins? İki

* Yıldırım savaşı.

buçuk tonluk bir şefi selamladığımı anlayınca gülmeye başladım... Kapıyı bulmak için elimle yoklamıyordum... İlk dokunuşta buldum tokmağı... Kapıyı açıp daldım içeri, kol gücüyle beni çekecek bir halkaya yapışır gibi yapıştım direksiyona, sonra yerime düştüm gene... Bir sigara ve şırak! Yaktım farları... Gök gürültüsünden önce çakan şimşek gibi... İlk farlar, sonra kapanan kapı sesi ve kamyon henüz harekete geçmişti ki, ben geri geri çıkarak çoktan sokaklara dalmış, beni kıyıdan ayıran yüz altmış kilometreyi aşmak üzere yola düzölmüştüm. Elektrik ışığı gösterge tablosunun yarı aydınlığında tırnaklarını kemiriyordu. Akşam dokuz otuz üç sularındaydı, saat zamanı, bense, mesafeyi yutmaya başlamıştık.

Yolcuları, kocaman yapıları, otomobilleri ve bisikletleriyle büyük bir ağaçlı yoldan geçerek çıktım kentten. Hızımı çoğaltıyordum giderek. Yolun ucunda sağa döndüm. Bahçeler, ışıklı köşkler ve yarı yarıya toprağa gömülmüş eski bir su kemeri arasında uzanan yer yer düz, yer yer dolambaçlı başka bir yolu izlemeye koyuldum.

Ağırlığının azlığı, gittiğim hız, yolun bozukluğu yüzünden kamyon çok kalın bir toz bulutu içinde sığıyordu. Toz öylesine yoğunlaşmıştı ki, kendi kendimi göremez oldum. Tekerleklerle kasanın kudurtan gürültüsü olmasaydı, ordunun kocaman aracını süren bir askerî görevli olduğumu unutacaktım...

Ne uyumuştum, ne düş görüyordum, ne de sarhoştum...

Kentten çıkarken yırtıcı hayvanların ulumalarını işittim... Aslanlar, kaplanlar... “Devrim Stadyumu”nda yapacakları bir Romalı şenliğinde zengin Katolikleri parçalasınlar diye “komünistler” aç bırakıyorlardı onları... Dini bütün bir Romalı yerine koydum kendimi, yüreğim cız etti... Genç uluslar, benim ulusum gibi, dindar olmamalı... Hiçbir vakit... Kasketimin altında yüz çizgilerimi sertleştirdim. Böylece imparator-

luk askerlerine benziyordum. “Devrim Stadyumu”na bir göz attım. Burada futbol oynanır. Katoliklerle zenginleri yırtıcı hayvanların pençeleri altında, dişleri arasında hayal ederek tehdit edici korkunç ulumaları dinliyordum...

Hayır, hayır, sarhoş falan değildim! Kulaklarımın aldanması da değildi: Kamyonu durdurdum. Bir bekçiye, zengin Hristiyanların kanına susamış yırtıcı hayvanların ulumalarını onun da duyup duymadığını, düzgün bir İspanyolcayla sormaya karar verdim.

“Aslanlar değil mi?” dedim büyük bir ciddiyetle.

“Evet, aslanlar,” diye karşılık verdi bana.

“Kaplanlar değil mi?” dedim büyük bir ciddiyetle.

“Evet, kaplanlar,” diye karşılık verdi bana.

“Ya siz, ya siz bekçiler,” dedim öfkeyle, “Katolikleri yemeleri için bir şey yapmıyor musunuz?”

“Onlar ‘Hayvanat Bahçesi’nin kafesleri içinde mister,” diye karşılık verdi bana gülmesini uzun süre tutamadan, “onları yemeleri söz konusu değil.”

Sonra, bir tren istasyonunun yakınındaki demiryolunu kesip geçen dar bir kıyı yolu boyunca gittim. Demiryolu geçidinde araç öyle bir sıçrayışla sıçradı ki, kasketim olmasa kafamı kıracaktım kamyonun tavanında. Oradan altmış kilometre hızla girdim, evlerle ağaçlar arasında dolanan S biçimindeki bir yola. Bütün farlar yanıktı, durmadan klakson çalıyordum. Ama ne var ki, S’nin ilk kıvrımından ikincisine geçerken, direksiyonu sola kırmama rağmen, sağda, benim gittiğim yönde yürüyen birisine çarptım. Saniyenin birkaç kesri içinde, vücudunun, kolları açık bir durumda havalandığını göz ucuyla fark ettim.

Saatte altmış kilometre hızla giden hiç kimse fren yapamaz. O boktan fren izin verir vermez kamyonu durdurmaya başardım, ama çok uzaklaşmıştım. Kurbanımın imdadına ye-

tişmek için geriye doğru koşmak zorunda kaldım. Cep fenerim yere yığılmış kitleyi uzaktan aydınlatıyordu. Ama yanına vardığımda, bir kolu hemen hemen sökülmüş şarap renkli bir kadın mantosundan başka bir şey bulamadım. Elimle yokladım, insan sıcaklığını taşıyordu hâlâ. Kurban çok yakında olmalıydı. Sıcaklık, tatlı bir ten ve saç kokusu... Ne var ki, ne bir sızlanma ne de bir inilti duyduğumdan onu ölü olarak bulmaktan çok korktum. Canlı bir insan bulmak için dişlerimi sıktım. İsterse yaralı, ağır yaralı olsundu; çünkü bir cesetle aynı şey değildi bu. Ağır adımlarla sağı solu kolaçan ettim, ama bir cesede rastlamadım. Zaman geçtikçe olaydaki sırrın daha da büyüdüğünü hissederek mantonun çevresinde umutsuz bir durumda, kızgın kızgın dolandım durdum. Adım adım yeniden dolaştım kaza yerini. Karanlıkta ilkin o kadın diye yakaladığım bir dal parçasıyla, yağmur sularının toplandığı hendekdeki durgun suyu karıştırdım. İki yandan birine fırlamıştır diye düşünerek aralıksız sıçramalarla yolda birkaç kez gidip geldim. Aracı durdurmadan gittiğim yol boyunca sürüklenmiş olması ihtimali şimşek gibi çaktı kafamda, kamyonu doğru fırladım hemen. Tekerleklerden birinin altında uzanan ezik kanlı bir beden bulacaktım kuşkusuz. Gözle görülebilen tek nesne olan mantoyu almak için geriye döndüm yeniden. Kurbanıma seslendim, ama haykırışlarımın yankıları karşılık veriyordu sadece...

Kamyonun yanına vardım. Neredeydi kaza kurbanı kadın? Genç miydi? Yaşlı mıydı? Güzel miydi? Çirkin miydi?

Yırtıcı hayvanların ulumalarını duyarak titredim. Sesler keskin bir tonla başlayıp yurt özlemi taşıyan hüzünlü bir tatlılığın iniltisine dönüşüyordu. Bütün bunlar bir sarhoşun başına gelebilirdi ancak, ama ben sarhoş değildim... Kolları açık bir bedenin havaya fırladığını görmek, imdadına koşmak ve bütün bu olup bitenler sanki bir kuruntuymuş gibi onu bu-

lamamak... Bir kuruntu mu? Bir sarhoş kuruntusu? Peki, ya mantoya ne demeli?

Cep fenerimi söndürdüm ve bir sigara yakıp kamyona bindim. Benzinin iç bulandırıcı kokusu, bu haziran gecesinde, bana yitik kurbanımdan yayılıyor gibi gelen güzel kamelya kokusunu burun deliklerimden alıp götürdü. Zamanım kısıtlı olmasaydı geri döner, Hayvanat Bahçesi yakınlarındaki karakolda görevli polisi kamyonuma alır, bu sırrı çözmekte bana yardım etmesi için buraya dek getirirdim... Aslanlar, kaplanlar, Katolikler hakkında kendisiyle konuştuğum adama, sağ tekerleğimle bir kadına çarptığımı ama ne yaralı ne de ölü vücudu bulamadığımı anlatırdım... Belki de bana kuruntu ettiğimi söylerdi... Bir sarhoş kuruntusuymuş... Nasıl olur bu bir sarhoş kuruntusu... Size önceden söylediğim gibi, sarhoş değildim... Gene de tekrarlıyorum sarhoş değildim... Binlerce yıldızın aydınlattığı bir vadiye dalarak rüzgâr gibi estim. Bedenim koltukta, ellerim direksiyonda uyuştular. Ben de uzaktan yol şeridini seyrediyordum sadece: Kıvrımlarda yumuşayıp düzlüklerde sertleşiyor gibiydi. Otomobiller, otobüsler, kamyonlar, yük arabaları, benim geçmem için kenara çekiliyorlardı hep. Saatte seksen kilometreyle uzun zaman sürmez bir ova. Dibe doğru yol kırıldı. Suları koyu mavi bir ırmağın üzerindeki köprüden geçmesi için gecenin ağırlığı düşürmüştü sanki onu. Oradan, yaprakları yeşil hançerlere, çiçekleri sessiz çanlara benzeyen bitkilerden örülü çitler arasından geçerek kıyıya indim.

Ne kıyak şey Brooklyn'de bulunmak!

Duman çıkaran ikinci bir solunum organı gibi, yarı asılı bir durumda alt dudakına yapışık olan sigara yavaşı yavaşı erimekteydi.

"Budalalar! Ben? Çavuş Harkins? Sarhoş ha? Bir kasabanın girişinde hindistan cevizi ağaçları dizilmişti yolun iki yanı-

na. Bu kasabaya ‘tutuşan on bir bin taş’, demek pek yerinde olurdu, bereket versin, çabucak arkamda bıraktım onu. Düm-düz yollarda hızımı arttırdım yine. Okyanusun sınırladığı bu çıplak bölgelerin tek sakinleri olan ve yıldızların aydınlığında parıldayan dev gibi ağaçların boğucu havasında soluk alıyordum. Uzaktan ‘Dur!’ levhası görüldü. Yalnız ben tanıyordum bunu. Hemen frene bastım. Yanına yaklaşınca dek frene basmaya devam ettim ama, oraya varınca duraklamadan direksiyonu kırdım, kocaman aracı sağlam bir yoldan taşlı bir yola saptırdım. Birkaç çalılığı geçtikten sonra bir çeşit kum gölüne daldım. Tekerlekler altında binlerce ağzın çıkardığı ‘Hişt! Hişt! Hişt!’ sesleri bana susmamı ihtar ediyordu.

Durdum, farları söndürdüm, saati beklemeye başladım. Dokuz dakika vardı daha. Bu tropik cehennemde içinde yüzümü yalayan alevlerin boşandırdığı ter yağmurundan sırlıklam oluverdi mendillerim.

Saat geldi. Daha birkaç dakika geçti geçmedi, denizin uzaktan gelen uğultusunun dışında havayı yırtan bir başka gürültü duyulmaya başladı. Motorların gittikçe şiddetlenen gürültüsü, işte uçak tepemde... Kara sesli bir jet. Karanlıkta çok iyi görüleliyordu. Manevra yaparken kanatlardan birini adamakıllı eğdi. Pervanelerin meydana getirdiği hava akımlarıyla burgaç halinde kum sütunları yükselmeye başladı. Kavak ağaçlarıyla çalılar sarsıldı ve karanlıkta bir paraşüt açıldı. Hiç vakit kaybetmeden birkaç sıçrayışta, taşıdığı yüklerle birlikte yere konan beyaz şemsiyenin yanına vardım. Şifondan kocaman bir kelebek gibi yeniden havalanmak istercesine çırpıyordu ellerim arasında, ama bir kadavradan başka bir şey değildi artık.

Ne kıyak şey Brooklyn’de bulunmak!

Manevralarının birinde tepemden geçen kocaman uçak beni yere çaldı, az kalsın kellemi uçuracaktı! Bak işte o zaman paraşütün yere bıraktığı silahları taşıma görevimi yerine

getiremezdim. Tekerlekleri gittikçe kuma gömülen kamyonu silahların bulunduğu yere yaklaştırmayı başardım. Yaklaştırmak mı? İnsan omuzlarıyla konuşmadığı vakit, yaklaştırmak lafın gelişidir. Uzaktan yükü hesapladım, ne var ki, gözler düşleri hesaplamak için yaratılmıştır, böyle gerçeklerin en kötüsünü hesaplamak için değil! Yükü omuzlarınla yüklen, bacaklarınla taşı! Allah bin bir kere belasını versin bu işin! Elli metre uzaktan silah denkleleriyle cephane sandıklarını taşımayı kolay sanmıştım. Her adımda kuma biraz daha gömülen ayaklarımı çekmek gittikçe güçleşiyordu. Orospu şansız bizdeki şans, sözde hafta tatilindeydik! Hafta sonu için hazırlandıkları bir *blitz*'di bu, bir *blitz*!

Çalılara, kuru ağaç köklerine rastlıyordum hep. Bu hareketsiz nesnelere, dilsiz düşleri içinde, taşıdığım ölüm yüküne karşı geliyorlardı. Rüzgâr çıktı, sendelemeye başladım. Sarhoş olduğumdan değil! Kum içinde yürümenin güçlüğünden. Düşmekte geciktim, ama düştüm sonunda. Bir sarhoş gibi düştüm. Sonuncu silah dengini kaldırmak için eğildiğimde diklemesine kakıldım başımla, öbürlerinden daha ağır değildi, ama bende ne güç ne de istek kalmıştı, ölümün kendi iskeleti gibi bu soğuk kolileri yüklemekten bitip tükenmiştim. Emin olduğum bir şey varsa o da, kafamla diklemesine çakıldığımdır. Düşer düşmez yığılıp kaldığımı inkâr edecek değilim... Evet... Bir süre yığılı kaldım öylece... Sanki uyuyacakmışım gibi yayılmıştım... Çabucak toparlayamadım kendimi. Aklım başıma geldiği vakit, kudurmuş gibi, ellerimle ayaklarımı oynata oynata yerde yürüyordum. Alnımla burnum sıyrılmıştı. Kanla karışık ter akıyordu yüzümden... Hay allah kahretsin! Bu sonuncu dengi az kalsın olduğu yerde bırakacaktım... Bu sevimli ülkede geçirdiğim hafta tatilinin kanıtı olarak... Neyse, kamyonu dek sürükleyebildim. Orada, kollarımla göğsümün arasında kaldırıp kamyonun kasasının

kenarına dayadım. En sonunda, öteki kolilerde yaptığım gibi, göğüs boşluğumun kasılması ve kalçalarımın sonuncu bir çabasıyla içeri itebildim mereti. Koca kapıyı kapattım ve... iş bitti! Tez davranmalıydım çünkü ortalık aydınlanmadan silahları içeri sokmak gerekiyordu.

Ne kıyak şey Brooklyn’de bulunmak!

Marşa, gaza, motora verdiğim bütün çabalar boşuna... Kamyonu yapıştığı yerden sökmek imkânsız... Boşken buraya sokmak kolaydı ama çıkarmak... Yüklü bir kamyonu kim çıkarabilir kumdan...

Barmen, çavuş Harkins’i çevreleyen öteki içenler gibi, onu dinler görünüyor, ama aslında, viski ve bira kadehlerini geometrik ve aritmetik oranlarla yenilemek için karşısında dikiyordu.

Ne kıyak şey Brooklyn’de bulunmak!

Barmen iyice biliyordu ki, çavuş Harkins’in *blitz-week-end*’inin dekoru tropikal bir ülkenin, yemyeşil yüksek dağları çok güzel gölleri, tatlı meyveleri, renk renk çiçekleri olan bir bölgesiydi. Bu bölgenin ormanlarında *sapotier** sütü fışkıran ağaçlar yetişiyor ve dünyanın en iyi muzlarıyla en iyi kahvesi oradan geliyordu. Bunların tümünü çok iyi biliyordu barmen. Kadehlerini doldurduktan sonra çavuş Harkins’e sordu: Silah yüklü kamyonu nasıl çıkarabilmişti bu bataktan?

“Nasıl mı?”

Karşılık vermeden önce, içkisini bir dikişte yuvarlamak isteyen bir sarhoşun el hareketleriyle yoklaya yoklaya viski kadehini buldu, ağzına götürdü, içinden bir damlasının bile dökülmemesine dikkat edercesine, ısırır gibi dudaklarının arasına daldırdı, sonra, *skoç*’un boğazını yakan sıcaklığını soğuk birayla giderdi. Tükürdü. Yüzünü mendiliyle kuruladı ve tabakasından bir sigara çıkardı.

* Güney Amerika ormanlarında yetişen sıtma ağacı.

“Orada yapılması gereken tek şey zincir takmaktır...” dedi barmen. Elinde viski şişesiyle, Harkins’in bardağını yeniden ağzına dek doldurmaya hazırdı (çünkü bira bardağında yarıdan fazla vardı daha).

“Amma da boktan kelime oyunları!” diye öfkeyle bağırdı Harkins. “İnsanlara özgürlükten yoksun bırakmak için zincir takılır, benim kamyonuma ise tam tersine, özgürlüğe kavuşsun diye... Nasıl mı çıktım kumdan? Evet... Normandiya’nın eski askerlerinden olup ordumuzda çavuş olarak görevli birisi tarafından sürülen ve uçaklarımızdan birinin attığı silah ve fişeklerle yüklü bir askerî kamyonu böyle ortada, herkesin gözleri önünde bırakmak çok tehlikeliydi. Zincirleri çıkarıp takmakta, gündüzü durdurup şafağı geciktirmekte olduğu kadar güçsüz ve yitik hissettim kendimi... Motor, gücünün son sınırında ve tekerlekler boşa dönmekte... Kamyon korkunç bir sarsıntıyla sarsılmakta... Kendisine karşı bir hafta sonu savaşı açar gibi olduğumuz dost bir ülkenin yetkili kişileri tarafından yakalanmak korkusu... Ne bilinçli ne de bilinçsiz olarak direksiyon üzerine bırakıverdiğim kollarımın üstüne başımı koydum bitkin bir halde. Alnımdaki ve burnumdaki sıyrıkları incitmeden yüzümü yerleştirdim... Kan ter içindeydim... Koltuk altlarımdan, sırtımın ortasından, kasıklarımın boşanan terler bacaklarım arasından akararak ayak bileklerime dek iniyor, orada, çoraplarımla pabuçlarımı zamkla yapıştırır gibi yapıştırıyordu... Aman allahım! Farlarımın yarı aydınlığında ön tekerleğe çevirdim gözlerimi. Şimdi kımıldamadan duran bu allahın belası tekerleğin, haç biçiminde kolları açık bir insan bedenini –mantoya bakılırsa bir kadını bu– havaya fırlattığı ve bütün aramalarımaya rağmen cesedi hiçbir yerde bulamadığım geldi aklıma birden. Karnıma saplanan sancının gittikçe çoğalması beni yeniden gerçeğe çağırmasına karşı hep onu düşünüyor ve bulabileceğime inanıyordum.

Göz bebeklerim, kocaman bir kum yığınının içinden sivrilen bir taş parçasını okşuyordu. Birden, bu tümsek, çarşaf altına uzanmış bir kadın biçimini alıvermişti çarçabuk... Yuvarlak çizgileriyle bir kadın... O da uyuyordu... O da benim gibi kumun tutsağıydı... Bu gerçek yığın, kadın bedeninin yanı başında aynı tekerlek... Az önce, aşağıda onu havaya fırlatan, havada eriyip bitsin ve o varlıktan geride çiyden başka hiçbir şey kalmasın diye havaya fırlatan tekerlek... Düşten bir taş olan mezarında gösteriyor onu şimdi... Bunların tümü çok esrarlı göründü bana. Neden bilmiyorum, kurtuluşumun burada olduğunu sezinledim. Doğrudum birden, direksiyona yapıştım; sağ tekerleği, taş parçasının üstüne sıçramaya hazır bir duruma getirinceye dek döndürdüm. Bu tedbirleri aldıktan sonra motoru tamamıyla harekete geçirdim. Tutuşuncaya değin kızdırmaya kararlıyım, işte o zaman arıza alelade bir tarzda açıklanabilir ve hatayı, benim sözüm ona sarhoşluğum üzerine atmazlardı...

Ne kıyak şey Brooklyn’de bulunmak!

Koca kamyon sanki kendiliğinden değil de, bir mançıkla fırlatılmıştı ileri. Ne kumda ne de ters yönde gittiğim yolda durdum. Öylesine bir hızla gidiyordum ki, sağ kıyılar, okyanus kıyıları gözden kayboldular birden. “Tutuşan on bir bin taş” adını verdiğim köyü, hindistan cevizi ağaçları, şeker kamışı fidanlıkları, muz bahçeleri, bostan tarlalarıyla çoktan geride bırakmıştım. Şimdi bunların yerini, ilk düzlüklerin ağaran tan yerinde madenî bir yeşillikte görünen bitkileri almıştı. Asfalt yoldan toprak bir yola saptım. Küçük küçük köyler arasından, hopluya zıplaya “Altın Başak” adlı eve vardım. Silahları bu eve bırakmam gerekiyordu. Çünkü onları başkente dek götürmek tehlikeliydi. Bu çevre köylerinde günlük yaşam çok erken başlıyordu: horozlar, tavuklar, domuzlar, kaktırlar, inekler, sabah duasına çağırın çanlar ve kalk boruları...

Sık yapraklı dalların hemen hemen tamamıyla örttüğü geniş, ağaçlı bir yoldan geçerek bölgenin en ünlü kahve fidanlıklarından birinin içine girdim. Orada, evin önünde zayıf yüzlü iki bay beklemekteydi beni. Uzun boylusu kırçıl saçlıydı. İkisi de, çıkık elmacık kemikleri ve küçük gözleriyle Asyalı tipinde kişilerdi. Kamyonu durdurur durdurmaz yaklaştılar, kusursuz İngilizceleriyle beni selamladılar ve saatlerine baktılar: “Geç kaldınız, acele ediniz, zaman kazanmak gerek!” der gibi. Yüzüm direksiyona dönük olarak atladım koltuğumdan. Kasketim geriye itilmişti. Elimdeki mendille terimi kuruluyordum. Kapağı açmak, yükü boşaltmak, silahları eve saklamak için onlarla birlikte kamyonun arkasına gittim... Silahlar? Ama... Hani silahlar? Kamyon bomboştusu...

Bacaklarım titremeye, ayaklarım ağırlaşmaya başladı. Gözlerime inanamıyordum. Afallayan iki kardeş gittikçe daha çok telaşlanarak hem birbirlerine hem bana bakıyorlar hem de durmadan tekrarlıyorlardı: Hiçbir şey yok! Hiçbir şey yok! İrkilip sıçradım; imkânsızdı bu, bir göz aldanmasıydı kuşkusuz... Silahlar oradaydı, evet, oradaydılar... Çıldırın bir futbolcu gibi, hiçbir topa vurmaksızın, ayaklarımı kamyonun boşluğunda sağa sola, öne arkaya savurup duruyordum... Hiçbir şey yoktu... Kamyonun içindeki koliler buharlaşıp uçmuşlardı... Bu kez ellerimle aramaya koyuldum... Mutlaka orada olmalıydılar... Nasıl olur da bütün bir yük birden yok olabilirdi? Paraşütten başka bir şey yoktu ortada... Manto... Manto... Ama kadının mantosu değil, bulamadığım silahların manto-suydu bu...

Ne kıyak şey Brooklyn’de bulunmak!

Düşmüşler miydi acaba? Arka kapağı adamakıllı kapalı, sürgüleri iyice çekilmiş, zincirleri de sımsıkı bağlanmış olarak bulduğumuza göre nasıl olur da düşebilirlerdi?

Çalınmış olmasınlar? Bütün dönüş süresince bir kez bile durmadığıma ve bayırlar hariç son hızla –çünkü sürüklediğim ağırlık nedeniyle yokuş yukarı giderken yavaşlıyordum– gittiğime göre kim çalabilirdi?

Yoksa düş mü görmüştüm? Zengin Hristiyanları parçalayan yırtıcı hayvanların düşüne benzer bir düş? Mantosundan başka bir şeyini bulamadığım kurbanımın düşüne benzer bir düş? Ama nasıl düş görmüş olabilirdim, mademki, onları denk denk taşımış ve kamyona atmıştım; mademki, omuzlarım yorgunluktan çökmüş, ellerimde güvercin yumurtası gibi ampul ampul kabarcıklar meydana gelmişti?

O zaman, evet, delirdiğimi sandım. Olup bitenleri açıklamak imkânsızdı. Ama sarhoş değildim. Kar gibi beyaz çiçekli kahve bahçelerinin ortasında silahları bekleyen “Altın Başak”ın sahipleri, Kolombiya Üniversitesi’nde yetişen yerli prenslerin bilmeceli bakışlarıyla bakıyorlardı bana, yiyecek gibi... Daha genci, sarmaşık bitkilerinin görünmez duruma getirdiği garajdan arabasını çıkardı ve benim geldiğim yolda son hızla gözden kayboldu. Hiç kuşku yok, silahları yollara ekip ekmediğimi görmeye gidiyordu. En yakın ihtimal buydu. Ama sonradan öğrendim ki, yükün sapaşğlam ulaşıp yerine yerleştiği haberini bekleyen *Ambassador*’a telefon etmek üzere köye gitmişti.

Ülkenin yetkili kişilerinin karşısına çıkıp çarptığım kadın ve kaza yerinde bıraktığım manto hakkında bilgi vermem gerekecekti. Kaza kurbanımı ölü ya da yaralı olarak nasıl bulacaklarını çok merak ediyordum. Silahlara gelince, bunların hesabını korkunç *Ambassador*’un karşısında verecektim. Görevimi bilinçli olarak yaptığımı yorgunluktan çökmüş omuzlarım, kolileri taşımaktan kabarmış ellerimle kanıtlamaya çalışmam boşunaydı. Alnımla burnumdaki sıyrıklar sarhoşluğumu güzel bir deyişle dile getireceklerdi.

Kamyondan adım adım uzaklaştım. Ak bir pelerin gibi taşıyordum paraşütü omuzlarımda. Sigara dudaklarıma yapışmıştı. “Altın Başak”ın sahibi bana bir fincan kahve verdi ve bir sandalye gösterdi.

Ne kıyak şey Brooklyn’de bulunmak!

Barmen, elinde *skoç* şişesiyle yeniden dikildi karşıda. Turist rehberinin gülümseyişi gibi bir gülümseme belirirken dudaklarında, gözleri sevinçten ıslak ıslaktı. Bardağını doldurdu. Çavuş Harkins’in yaşamı hakkında birçok şey biliyordu: Kaliforniyalıydı, bir üniversite bitirmişti –büyük bir ihtimalle Stanford Üniversitesi–, gazeteciydi, bütün dünyayı dolaşıyordu... Kendisinin de dediği gibi bir ozandı, ama İkinci Dünya Savaşı “düşsüz bir uykuya yatırmıştı” onu.

“Ben mi sarhoştum?”

İki büklüm eğilip *Ambassador*’u selamlayacağım yerde, bu ibnenin pis yüzüne kıcıımı dayamalıydım. Ne var ki, selamı daha önce almış, ayağımı otuz beş santimetre sola atarak ellerimi arkama bağlamıştım.

“Silahları nerede bıraktın çavuş?”

“Bilmiyorum *Ambassador*...”

“Onları kamyona yükledin mi?”

“Evet *Ambassador*... Onları kamyona kendi ellerimle yükledim.”

“Peki, kamyonla gelmemelerini nasıl açıklarsın?”

“Açıklayamıyorum *Ambassador*...”

“Yolda düşmüş olmasınlar?”

“Bilmiyorum *Ambassador*... Ama hiçbir yerde durmadım...”

“Sarhoş muydun?”

“Hayır *Ambassador*...”

“Bütün bunlara Panama’da, bölgenin askerî makamları huzurunda cevap vereceksin.”

“Ama ben görevde değilim *Ambassador*...”

“Peki, burada işin ne?”

“Turist olarak bulunuyorum *Ambassador*... Hafta tatilimi geçirmek için geldim...”

“Savaşta olduğumuzu bilmiyor musun sersem!”

“Savaşta mı? Gözlerim yuvalarından fırladı... Rusya’ya karşı savaşta mıyız?” diye sordum.

“Hayır, Çavuş Harkins, sersemlik etme, bu ülkeye karşı savaşta ve sen sarhoşsun!”

“Evet, *Ambassador*, sarhoşum...”

“Peki, az önce hayır diyordun!”

“Ama şimdi evet diyorum. Siz, eğer siz, bizim ülkemizin, dünyanın en güçlü ülkesinin bir minyatür cumhuriyete karşı savaşta olduğunu söylüyorsanız sarhoşum *Ambassador*, körkütük sarhoş...”

“Panama’ya gitmen için sana izin kâğıdı verilecek, orada bölgenin askerî makamlarına teslim olacaksın.”

“İlkin, buradaki bir polise teslim olmam gerek, çünkü bu gece bir kadına çarptım.”

Ama diplomat beni dinlemiyordu hiç. Yarım tur attıktan sonra dışarıya çıktı. “Altın Başak”ın sahipleri de ardından... Bu melez kardeşlerin yanında, sporcu kılığına girmiş iri bir cellada benziyordu.

Sandalyeye çöktüm. Sarhoştum. Benim ülkem, dünyanın en güçlü ülkesinin, kimseye zararı dokunmayan minnacık bir ülkeye karşı savaşta olmasına ancak bir sarhoş inanılabildi. Ah... Ah... Ah! Ne denli utanç vericiydi bu! Böyle bir şeye inanmak için sarhoş olmam gerekirdi. Tepeden tırnağa, körkütük sarhoş olmam gerekirdi ve sarhoşluğu sürdürmeliydim... Sarhoş... Sarhoş... Sarhoş... Yerlere yuvarlanacak kadar sarhoş...

Ne kıyak şey Brooklyn’de bulunmak!